

Bruto toegevoegde waarde per actief persoon

Het is duidelijk dat naarmate de tewerkstelling zich meer en meer concentreert in sectoren die een hoge toegevoegde waarde per ingeschakelde arbeidskracht opleveren, parallel hiermede de economische groei gestimuleerd wordt. Om een idee te bekomen van de verschuivingen die op dit gebied plaats gegrepen hebben, wordt hierna een overzicht gegeven van de evolutie in de tewerkstelling voor de Westvlaamse industriële sectoren die gedurende de periode 1961-68 een aangroei kenden van meer dan 300 arbeidsplaatsen :

	Aangroei arbeidsplaatsen 1961-68	Gemiddelde toe- gevoegde waarde per actief per- soon in 1968 (x 1.000 fr.)
Metaalverwerking	6.976	233,7
Bouwnijverheid	5.982	204,5
Hout en meubelen	2.246	249,5
IJzer, staal, non ferro	1.698	188,3
Vervoer en verkeer	896	301,0
Kleding en schoeisel	763	116,7
Drukkerij en aanverwante nijverheden	349	162,4

Er wordt opgemerkt dat de aangroei van de industriële tewerkstelling zich voor het grootste deel voordoet in sectoren met relatief hoge toegevoegde waarde per actief persoon, hetgeen wijst op een gunstige evolutie.

Syntese

De sectoren die aan de vier gestelde criteria voldoen en bijgevolg als de meest dynamische sectoren van de Westvlaamse economie mogen beschouwd worden zijn de metaalverwerking, de bouwnijverheid en hout-meubelen. Deze laatste sektor is bovendien een specifieke groeitak van West-Vlaanderen aangezien hij op het niveau van de Vlaamse taalstreek een veel geringer aandeel inneemt in het geheel van de economische structuur¹. De bijdrage van de verkeerssector tot het algemeen groeiproces mag niet onderschat worden alhoewel de dispersiekracht eerder aan de lage kant ligt. De buitengewone expansie van de tertiaire activiteit kan niet ontkend worden, maar deze sektor realiseert slechts een geringe dispersiekracht en wordt als problematisch beschouwd vanuit het produktiviteitsstandpunt.

Een negatieve faktor in het expansieproces is het hoge aandeel in het bruto regionaal produkt (B.R.P.) van stagnerende sectoren nl. voeding en dranken, landbouw-bosbouw-visserij, textiel, waarbij de laatste twee van specifieke betekenis zijn voor West-Vlaanderen.

¹ 2,2 % t.a.v. 4,1 % voor West-Vlaanderen in 1968.

Nieuwe EXPANSIE wetgeving (30.12.1970)

P. VERHAEGHE,

Stafmedewerker W.E.R.

Nieuwe wetgeving op de economische expansie 30.12.1970.

In het Belgisch Staatsblad van 1 januari 1971 is de Wet betreffende de Economische Expansie van 30 december 1970 verschenen. Wij zullen in het kort toelichten wat deze wet te betekenen heeft voor de concrete investeringsprojecten.

Vroeger bestonden er drie wetten ter bevordering van de expansie van de belgische nijverheid. In de eerste plaats is er de algemene expansiewet van 17-7-1959 met toepassing over het gehele grondgebied van het land. Te noteren valt dat deze wet in ongewijzigde vorm wordt behouden. De nieuwe wet van 30-12-70 treedt alleen in de plaats van de bijzondere expansiewetten van 18-7-1959 en 14-7-1966.

Vooreerst een belangrijke opmerking. Bij de benadering van de nieuwe expansiewet moet men er terdege rekening mee houden dat de feitelijke tenuitvoerlegging nog wat op zich zal laten wachten. Inderdaad er moeten nog ongeveer een dertigtal uitvoeringsbesluiten tot stand komen. Ten einde geen dode overgangperiode te scheppen heeft de regering evenwel beslist dat de reglementaire besluiten, die op basis van de twee vervangen wetten getroffen werden, voorlopig van kracht blijven. (K.B. 6-1-1971 — B.S. 13-1-1971). Dit komt er praktisch op neer dat de toepassing van de nieuwe expansiewet in de eerstkomende maanden omzeggens niet zal afwijken van de modaliteiten waaronder de vroegere wetten van 18-7-1959 en 14-7-1966 werden toegepast. Meer bepaald geldt dit ten aanzien van :

a) de afbakening van de ontwikkelingszones. Kategorie 1 van de nieuwe wet stemt overeen met de toepassingsgebieden van de wet van 14-7-1966. Kategorie 2 omvat de toepassingsgebieden van de wet van 18-7-1959;

b) de verleende rentetoeelage. De huidige maxima bedragen :

— voor kategorie 1 : een rentevermindering van 5 % gedurende 5 jaar op 2/3 van de investering in vaste activa.

— voor categorie 2 : een rentevermindering van 4 % gedurende 3 jaar op 50 % van de investering in vaste activa.

Ook de vroegere bepalingen inzake vervanging van de rentetoelage door een gelijkwaardige en belastingsvrije kapitaalpremie worden gehandhaafd;

c) de fiscale tegemoetkomingen. Volgende voordelen worden behouden :

— vrijstelling van de onroerende voorheffing gedurende ten hoogste 5 jaar.

— vrijstelling van evenredig registratierecht (2,50 %) bij inbreng in vennootschappen. Kapitaalsverhoging via inkorporatie van reserves komt hier niet in aanmerking.

— verdubbeling van de normale lineaire afschrijvingen gedurende 3 jaar (uitsluitend voor de gebieden van categorie I).

— vrijstelling van de inkomstenbelasting op sommige meerwaarden, mits wederbelegging in de ontwikkelingsgebieden.

— vrijstelling van inkomstenbelasting op alle in het kader van de expansiewetgeving ontvangen premies en subsidies.

Voornaamste componenten

Rekening houdend met bovenstaande opmerkingen zullen wij nu even de schijnwerper richten op de voornaamste componenten van de nieuwe expansiewet.

1. Rentevergoeding

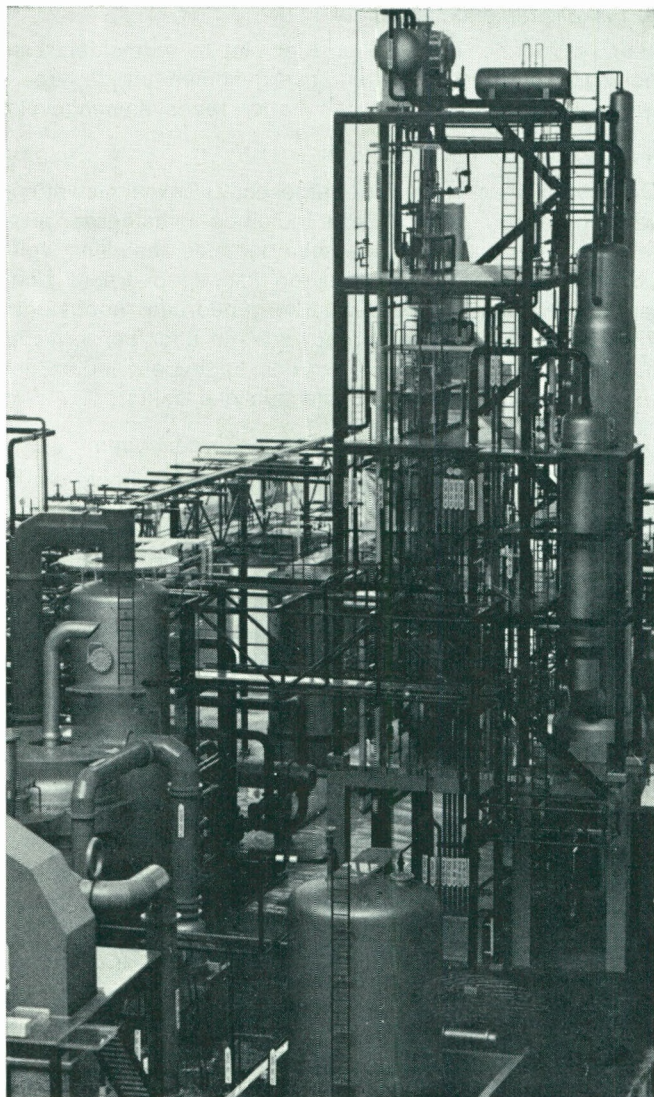
De toegekende rentevergoeding kan oplopen tot een maximum van 5 % gedurende 5 jaar. De vergoeding wordt berekend op basis van ten hoogste 75 % van de aangekochte investering.

Hier wensen wij uitdrukkelijk te waarschuwen voor de al te optimistische besluiten die men geneigd is te halen uit de opwaartse limiet van 75 %.

In vergelijking met de voorgaande expansiewetgeving gaat het hier inderdaad om een beperking van de mogelijkheden. Teoretisch gezien was het vroeger immers mogelijk de rentevergoeding te berekenen op 100 % van het investeringsprogramma. In de praktijk echter is de berekeningsbasis beperkt geworden tot 50 % of 2/3 van het globaal investeringsbedrag. Wij weten intussen reeds dat deze limieten, tenminste voorlopig, worden gehandhaafd in het kader van de nieuwe expansiewet. De wet van 30-12-1970 laat echter wel de mogelijkheid open om de rentevergoeding bijkomend op te voeren ingeval van zwakke conjunctuur (+ 2 %) of van de toepassing van gevorderde technologie (+ 1 %). Bovendien kan de overheid een gedeelte van de rentetoelage toekennen onder vorm van een arbeidsplaatspremie. Hierdoor wil men arbeidsintensieve investeringen op een bijzondere wijze aanmoedigen.

2. Kapitaalpremie

In zover de in aanmerking komende investering voor meer dan 50 % met eigen middelen wordt gefinancierd kan de tegenwaarde van de veronderstelde rentevergoeding, naargelang het geval, geheel of gedeeltelijk uitgekeerd worden onder de vorm van een kapitaalpremie. Deze kapitaalpremie, waarvan de berekening steunt op een fictief aflossingsprogramma van 10 jaar, wordt uitbetaald in 3 jaarlijkse schijven.

*Foto R. Freckmann, Essen-Werden
Archief UCB-Ftal.*

3. Fiskale tegemoetkomingen

Nieuwe voorzieningen vallen hier niet te vermelden. De belangrijkste beschikkingen, overgenomen uit de vroegere expansiewetten, werden hoger reeds samengevat.

4. Staatswaarborg

De mogelijkheden van de afgeschafte expansiewetten worden gewoon gehandhaafd. Indien de investeerder niet in staat is om aan de kredietverlenende instelling voldoende waarborg te verstrekken kan de overheid zich mede borg stellen. Deze waarborg bedraagt hoogstens 75 % indien het krediet wordt verleend door een private instantie en kan tot 100 % worden opgevoerd indien de kredietinstelling behoort tot de publieke sektor.

5. Kontrakten tussen overheid en ondernemingen

De nieuwe expansiewet voorziet in de mogelijkheid om 4 types van bijzondere kontrakten tussen overheid en ondernemingen tot stand te brengen.

a) Het kontrakt ter bevordering van het ondernemingsbeheer. Ondernemingen, die een inspanning willen leveren ter versteviging van het bedrijfsbeleid, kunnen gedurende hoogstens 3 jaar genieten van een terugvorderbare en renteloze tegemoetkoming, overeenstemmend met maximum 25 % van de uitgaven die voortvloeien uit de eventuele tussenkomst van een adviserende instelling.

b) Het kontrakt ter bevordering van de technologie stemt overeen met de vroegere wetgeving inzake hulp voor prototypes. Inspanningen verricht met het oog op onderzoek en uitwerking van prototypes, nieuwe produkten of nieuwe fabrikatieprocédés, kunnen het voorwerp uitmaken van terugvorderbare en renteloze voorschotten. Deze voorschotten kunnen hoogstens 80 % belopen van de gedane of te verrichten uitgaven.

c) Het vooruitgangskontrakt kan afgesloten worden met ondernemingen die zich verbinden tot de uitvoering van een belangrijk programma op het vlak van technologische, industriële en commerciële ontwikkeling. Het gaat hier dus om meer dan een loutere investering. Het vooruitgangskontrakt is te beschouwen als een samenvattend geheel van verbintenissen vanwege de ondernemingen enerzijds en allerhande vormen van overheidssteun anderzijds (geregionaliseerde hulp aan investeringen, steunmaatregelen met betrekking tot de research, faciliteiten inzake overheidsbestellingen, begunstiging van de uitvoer e.a.).

d) Het kontrakt betreffende de reconversie of de herstructurering van ondernemingen laat toe hulp te verlenen aan ondernemingen die zich volgens een omlijnd programma willen omschakelen of herstructureren. Als eerste komponent van dit kontrakt gelden de voordelen van het reeds aangehaalde kontrakt ter bevordering van het ondernemingsbeheer. Als tweede komponent komen de algemene regionale tegemoetkomingen inzake investeringen in aanmerking.

Totdaar een overzicht van de belangrijkste voordelen die de ondernemingen kunnen bekomen in het kader van de nieuwe expansiewetgeving. Het spreekt echter vanzelf dat de wet verder is aangevuld met een aantal nevenbepalingen, waarvan de meest in het oog springende nog even ten berde worden gebracht.

Enkele nevenaspecten

De nieuwe expansiewet voorziet uitdrukkelijk dat ook de *tertiaire sektor* in aanmerking kan komen voor de overheidssteun. Bij de omschrijving van de aanvaardbare investeringsprojecten stelt de wettekst woordelijk dat

'deze verrichtingen rechtstreeks (moeten) bijdragen tot de oprichting, de uitbreiding, de omschakeling, de modernisering van hetzij industriële of ambachtelijke ondernemingen, hetzij openbare diensten, hetzij ondernemingen uit de dienstensektor die tot voorwerp hebben commerciële of toeristische activiteiten, technieken van beheer en organisatie, van engineering, van research en van ontwikkeling...'. Het is echter een open vraag of de latere uitvoeringsbesluiten en de praktijk van de ministeriële beslissingen de gehele gamma van de opgesomde verrichtingen zullen bestrijken.

De bepalingen inzake de zogenaamde *verplichte aanbieding van konverteerbare obligaties* heeft in ondernemerskringen reeds heel wat deining veroorzaakt. Men ziet er een gevaar in voor verregaande inmenging van de overheid in het bedrijfsbeheer. Daarom een korte samenvatting van de wetsbepalingen terzake :

— investeringen, waarvan het bedrag 100 miljoen frank niet overschrijdt, zijn volledig vrijgesteld;

— investeringen, waarvan het bedrag ligt tussen 100 en 750 miljoen frank, zijn in ieder geval vrijgesteld voor de helft. In zover de staatssteun betrekking heeft op een aanvullende schijf, d.w.z. ten hoogste 25 % van de investering, kan de bevoegde minister de uitkering van de toegekende rentevergoeding verbinden aan de overhandiging aan de Staat van in aandelen omzetbare obligaties. Vanzelfsprekend gaat het hier alleen om de tegenwaarde van de rentevergoeding als dusdanig;

— wanneer het investeringsbedrag 750 miljoen frank overtreft zijn de eerste 2/3 van het met rentevermindering begunstigde gedeelte zonder meer vrijgesteld. Het resterende derde kan aanleiding geven tot de overhandiging van in aandelen konverteerbare obligaties zoals bij de voorgaande klassen.

Op te merken valt dat de wetgever nergens stelt dat de bevoegde minister de uitgifte van omzetbare obligaties 'moet' opleggen. De investeerder heeft daarenboven steeds het recht om af te zien van de rentevergoeding die de uitgifte van konverteerbare obligaties zou meebrengen, zonder verlies van de voordelen, toegekend op het vrijgestelde gedeelte van zijn investeringsprogramma. De investeerder behoudt bovendien steeds het recht de obligaties terug in te kopen op het ogenblik dat de Staat tot konversie wenst over te gaan. Uiteindelijk zullen de latere uitvoeringsbesluiten en ministeriële beslissingen ook hier nog heel wat verheldering moeten brengen.

Tenslotte nog een opmerking met betrekking tot de *aan te duiden ontwikkelingszones*. Terzake worden in de nieuwe expansiewet enkele selectiekriteria opgesomd zoals tekort aan werkgelegenheid, achteruitgang van belangrijke economische activiteiten, lage levensstandaard en traagheid van de economische groei. De gezamenlijke bevolking van de ontwikkelingszones mag bovendien 20 % van de Rijksbevolking niet overtreffen. Voorlopig echter, zoals hoger reeds vermeld, worden de vroegere ontwikkelingszones ongewijzigd behouden.

Besluit

Tot besluit formuleren wij een wens. Men weet immers dat in ons land de toepassing van de expansiewetgeving niet werkt als een automatisch mechanisme. Het is en blijft steeds de bevoegde minister die oordeelt en beslist. Om die reden durven wij hopen dat de bevoegde ministers de nieuwe expansiewet als dusdanig zullen hanteren dat hij vooral ten gunste van de ontwikkelingsgebieden werkt; deze gebieden zijn onder de vorige wetgeving onvoldoende aan bod gekomen.